

Van:	Bureau Forum Standaardisatie		
Aan:	College Standaardisatie		
Datum:	13 december 2006	Versie	1.0
Betreft:	Advies Framework GII en DURP		

Framework van standaarden voor de Nederlandse GII Advies

Deze notitie is opgesteld naar aanleiding van behandeling in het Forum van het door het project DURP opgeleverde pakket standaarden en richtlijnen. DURP staat voor Digitale Uitwisseling in Ruimtelijke Processen.

Een van de conclusies van het onderzoek naar DURP was dat voor de geo-wereld in Nederland een overkoepelend raamwerk van standaarden is geschreven. Dit raamwerk heet "Framework van standaarden voor de Nederlandse GII" (Geo informatie infrastructuren), hierna te noemen het framework.

Dit framework bevat afspraken over de te gebruiken standaarden voor het domein geo-informatie in Nederland. De veronderstelling is dat juist het vastleggen van die afspraken in een overkoepelend raamwerk een harmoniserende werking heeft voor het geo-werkveld in Nederland.

Achtergrond van het framework

Het doel van het framework is het vaststellen van standaarden en specificaties om een Nationale Geo Informatie Structuur (NGII) te kunnen implementeren.

Daarnaast heeft het framework als doelstelling het vaststellen van standaarden en specificaties die nodig zijn om de NGII aan te laten sluiten op de Europese Spatial Data Infrastructuur (SDI), de Europese tegenhanger van de NGII.

In artikel 6 van het Besluit informatievoorziening in de rijksdienst 1990 (Besluit IVR 1990)ⁱ wordt een indeling gemaakt van de deelgebieden van de informatievoorziening. Het framework betreft standaarden voor het deelgebied vastgoedinformatie.

Het framework is op zichzelf geen standaard, maar een overzicht van standaarden die in samenhang nodig zijn om de NGII vorm te geven.

Het framework schetst een beeld van de toekomst. In werkelijkheid is veel kaartmateriaal beschikbaar als tekening. Het framework kan dan ook niet worden gebruikt voor een beschrijving van de huidige situatie, maar dient als hulpmiddel bij het tot stand brengen van een elektronische en toegankelijke toekomst. Bij het tot stand komen van de notitie zijn geen signalen opgevangen dat extra ondersteuning nodig is vanuit het Forum of College Standaardisatie bij de implementatie van of de communicatie over het framework. Het Forum kan met haar functie als monitor van standaardisatie in Nederland de vorderingen van de implementatie periodiek beschouwen en waar nodig actie ondernemen.

Status van het framework

Het framework heeft geen basis in wet, besluit of maatregel. Vooralnog bestaat ook geen aanleiding om het framework als zodanig vast te leggen. Dat betekent dat de standaarden die genoemd worden hooguit aanbevolen kunnen worden.

De Minister van VROM heeft in juni 2006 het beraad voor Geo-Informatie (GI-beraad) ingesteldⁱⁱ. Dit orgaan heeft onder meer tot taak te adviseren en kaders te scheppen over standaardisatie op het gebied van geo-informatie.

Het GI-beraad heeft in juni 2006ⁱⁱⁱ het framework besproken. Het beraad heeft het gebruik van het framework aanbevolen, waarbij de kanttekening is gemaakt dat rekening gehouden moet

worden met de consequenties voor bestaande standaarden.

Een aanbeveling door het College Standaardisatie draagt verder bij aan het benadrukken van het belang van aan het framework.

Beheer

Het framework is een levend document. Daarmee wordt bedoeld dat het document onder invloed van evoluerende inzichten doorontwikkeld wordt. Het document is daarmee "nooit af". Het framework zal vanaf 1 januari 2007 in beheer worden gebracht bij Geonovum. Het goed inregelen van beheer met open procedures en besluitvorming is een noodzakelijke randvoorwaarde voor het succes van het framework.

Internationale en nationale kaders

Het framework zorgt voor aansluiting bij standaarden en architectuurmodellen in internationaal, Europees en Nederlands verband.

In Europees verband is het op termijn mogelijk dat vanuit het programma INSPIRE (Infrastructure for Spatial Information in Europe) voorgeschreven wordt hoe lidstaten in geo-informatie moeten voorzien.

INSPIRE wordt als volgt omschreven:

De ruimtelijke informatievoorziening in Europa kenmerkt zich over het algemeen door versnippering van geografische datasets en informatiebronnen, gebrek aan beschikbaarheid en afstemming tussen deze datasets en dubbele inwin van informatie. Dit alles maakt het moeilijk om de datasets die er zijn te vinden, toegang toe te krijgen en te gebruiken.

INSPIRE is een initiatief van de Europese Commissie. INSPIRE probeert verandering te brengen in deze problematische situatie. Het richt zich daarbij op:

Beschikbaar maken van relevante, op elkaar afgestemde en kwalitatief hoogwaardige geo-informatie om de formulering, implementatie, monitoring en evaluatie van Europees beleid met een ruimtelijke dimensie of ruimtelijke gevolgen mogelijk te maken.

INSPIRE heeft de ambitie om een Europese geo-informatie-infrastructuur tot stand te brengen. Deze infrastructuur is bedoeld voor beleidsmakers, ontwerpers en managers binnen de overheid op lokaal, nationaal en Europees niveau, evenals bedrijven en burgers om toegang te krijgen tot de gewenste geo-informatie. Hiervoor richt INSPIRE zich niet alleen op technische standaarden en protocollen, maar ook op organisatorische aspecten en bijbehorend informatiebeleid, waaronder de ontwikkeling, het beheer en de toegang tot geo-informatie. Het framework loopt voor op ontwikkelingen vanuit INSPIRE. Indien nodig wordt het framework aangepast op dergelijke ontwikkelingen.

Naast het INSPIRE Architecture and Standards Position Paper^{iv} wordt in het framework gebruik gemaakt van andere internationale referentie architecturen voor het domein geo-informatie, maar ook van de Nederlandse Overheid Referentie Architectuur (NORA)^v.

Hoewel de koppeling met de NORA gelegd wordt, staat in de tekst niet beschreven welke inrichtingsprincipes van de NORA gehanteerd worden. Het is een bewuste keuze van de auteurs geweest om met het uitwerken tot de NORA een formele status heeft bereikt. Met de publicatie van NORA 1.0 is die status bereikt en kan het hoofdstuk in de eerstvolgende versie van het framework verder uitgewerkt worden.

Met deze uitwerking wordt duidelijk gemaakt hoe het framework invulling geeft aan de e-Overheidsprincipes uit de NORA. Daarmee wordt interoperabiliteit bevordert.

Standaarden

Het framework bevat een driedeling in metadata, informatiemodellen en services.

Metadata wordt beschouwd als informatie over data: wie is de auteur van informatie, wanneer is de data gecreëerd, etc.

Informatiemodellen bevatten de daadwerkelijke inhoud van de gegevens. De informatiemodellen die in het framework genoemd worden bevatten een definitie van objecten,

attributen en regels. Het model is meestal een sectoraal model. Onder services worden standaarden verstaan die nodig zijn om te beschrijven hoe transport en logistiek rondom het uitwisselen van informatie wordt geregeld.

Het framework maakt verder onderscheid in Internationale standaarden, Europese (EU) profielen en nationale profielen. Een profiel neemt een standaard als uitgangspunt. Vervolgens wordt die standaard in het profiel geschikt gemaakt voor gebruik in de Europese of Nederlandse situatie.

In het algemeen geldt voor het framework: een Nederlands profiel prevaleert boven een Europees profiel en een Europees profiel prevaleert boven een internationale standaard. Dit is een aan te raden opdeling, die ook in andere domeinen gehanteerd wordt.

In het framework worden geen standaarden aanbevolen die geen gebruik maken van internationaal geldende standaarden.

Voor zover bekend bestaan binnen de geo-wereld geen standaarden waarover veel discussie woedt. Hierbij zij opgemerkt dat in het framework al een duidelijke keuze wordt gemaakt voor het toepassen van webservices. In gevallen dat een keuze moet worden gemaakt tussen 2 of meer standaarden over hetzelfde onderwerp kan het Forum om onafhankelijk advies worden gevraagd.

Positionering van het framework

Uit de discussie in het Forum over DURP is gebleken dat het niet voor de hand ligt dat het Forum uitspraken doet over domein- of sectormodellen. In dat licht bezien vormt het framework de plek om vast te leggen welke afspraken we in Nederland gebruiken.

Voor de IMRO standaard uit het DURP-pakket geldt dan: in Nederland gebruiken we IMRO 2006 voor het uitwisselen van informatie over ruimtelijke ordening.

Hoewel in tabellen wordt genoemd dat IMRO de standaard is voor ruimtelijke ordening wordt deze keuze niet zo expliciet benoemd. Het framework mag best een voorschrijvend karakter hebben voor afspraken binnen het domein.

Naast een interne positionering valt op dat het domein geo-informatie voorloopt op andere domeinen. Hoewel inhoudelijk verschillend kan de structuur van het framework uitstekend toegepast worden op de informatievoorziening in andere domeinen.

Domeinoverstijgende aandachtspunten

In het framework worden naast domeinspecifieke afspraken ook uitspraken gedaan over domeinoverstijgende thema's. In het framework valt dit met name op bij het hoofdstuk "services". Voor deze thematiek geldt dat dit in het framework minder uitgewerkt is dan het hoofdstuk over bijvoorbeeld informatiemodellen.

Dit heeft op het oog 3 oorzaken:

1. Het onderwerp services is relatief nieuw en de behoefte is van recentere aard dan de behoefte aan informatiemodellen. De afspraken over services zijn hierdoor nog niet zo ver doorontwikkeld als de afspraken over informatiemodellen.
2. Binnen de geo-wereld moet naar alle waarschijnlijkheid de keuze gemaakt worden tussen aansluiting bij bestaande geo-standaarden voor services en standaarden die gelden voor de Nederlandse e-Overheid, zoals Stuf en de SBG berichtenstandaard. Het bureau is van mening dat aansluiting bij standaarden voor de Nederlandse e-Overheid de voorkeur geniet.
3. Binnen de Nederlandse e-Overheid is de ontwikkeling van gemeenschappelijke standaarden voor dit soort doeleinden nog volop in ontwikkeling. Het Forum en College Standaardisatie kunnen echter wel een bijdrage leveren aan het verder ontwikkelen van afspraken over "services".

Sander Zwienink
30 november 2006

-
- ⁱ (1991)Besluit informatievoorziening in de rijksdienst[website]Beschikbaar:
[http://wetten.overheid.nl/cgi-bin/deeplink/law1/title=Besluit%20informatievoorziening%20in%20de%20rijksdienst%201990%20\(Besluit%20IVR%201990\)](http://wetten.overheid.nl/cgi-bin/deeplink/law1/title=Besluit%20informatievoorziening%20in%20de%20rijksdienst%201990%20(Besluit%20IVR%201990))
- ⁱⁱ (2006)Besluit van de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer van 2 juni 2006 , nr POI2006267349 tot instelling van het beraad voor Geo-Informatie (Instellingsbesluit GI-beraad) [besluit]Beschikbaar:
http://www.minvrom.nl/get.asp?file=Docs/200606_Instellingsbesluit_GIberaad.pdf
- ⁱⁱⁱ (2006) Verslag GI beraad juni 2006[verslag] Niet beschikbaar
- ^{iv} Smits(200)INSPIRE Architecture and Standards position paper[rapport] Beschikbaar:
http://inspire.jrc.it/reports/position_papers/inspire_ast_pp_v4_3_en.pdf
- ^v (2006)Vóór en dóór Architecten: NORA [rapport]Beschikbaar: <http://www.e-overheid.nl/data/files/architectuur/nora-v1-0.pdf>